

Lietuvos mokslo premijos laureatai pristatė savo darbus visuomenei

Šių metų balandžio–birželio mėn. 2016 m. Lietuvos mokslo premijos laureatai pristatė visuomenei savo veiklą, svarbiausius vykdomybės tyrimų rezultatus ir praktinį jų taikymą.

Humanitarinių ir socialinių mokslų srityse premijos atiteko dr. Daliai Emilijai Dilytei-Staškevičienei ir dr. Dariui Staliūnui. Dr. D. E. Dilytė savo darbais atvėrė plačius kultūrinius K. Donelaičio kūrybos kontekstus, naujomis išvalgomis iš esmės papildė donelaitikos tyrimus. „Kad galėtume mokytis iš Donelaičio, turime padaryti jį savo savastimi. Jokie minėjimai ir gražūs žodžiai apie Donelaitį neturės daugiau prasmės nei jo kūrybos skaičiumai“, – įsitikinusi mokslininkė.

Dr. D. Staliūnas, tyrinėjantis XIX a. pabaigos–XX a. pradžios tarpetninius lietuvių ir žydų santykius, nustatė, kad šiuo laikotarpiu Lietuvoje įvykdyta vos dešimt žydų pogromų, kai Rusijos imperijoje vien per 1905 m. revoliuciją skaičiuojama 500–600 tokių susidorojimų. Istorikas atskleidė, kaip XIX a. krikščioniškoje visuomenėje pasireiškė antižydiški prietarai, kai jie sukeldavo etninę įtampą ar net kolektyvinį smurtą, kodėl Lietuvoje kolektyvinio antižydiško smurto mastas buvo mažesnis nei kitur.

Fizinių mokslų srityje Lietuvos mokslo premija apdovanoto prof. Dariaus Abramavičiaus taikoma

dvimatė koherentinė spektroskopija leidžia pamatyti koreliacijas tarp skirtingų molekulinų rezonansų ir atskleisti sudėtingus molekulėse vykstančius dinaminčius procesus. Tokių tyrimų rezultatai svarbūs siekiant padidinti organinių saulės elementų efektyvumą, diagnozuoti įvairias ligas.

Biochemikai prof. Valdemaras Razumas ir prof. Gintaras Valinčius, kuriems taip pat skirta premija fizinių mokslų srityje, nagrinėja 2D- ir 3D-struktūrų biopanašias savitvarkes sistemas, tiria jų sintezę, savybes, aiškinasi, kaip šias sistemas taikyti praktiškai. Gauti rezultatai reikšmingi gerinant kosmetikos priemonių ir skalbiklių kokybę, taip pat juos tikimasi pritaikyti gaminant biojutiklius fermentų aktyvumui, rūgšties dariniams ar kitoms bioaktyvioms medžiagoms nustatyti.

Biomedicinos ir žemės ūkio mokslų srityse laureatu tapęs prof. Algirdas Augustaitis nustatė aplinkos veiksnių kompleksiško poveikio miškų būklei ir produktyvumui dėsningumus. „Atlikta daug įvairių stebėjimų, analizių ir galima teigti, kad Lietuvos miš-

kų būklė laipsniškai gerėja. Labiausiai atsigaua pušynai ir eglėlynai“, – sako profesorius.

Technologijos mokslų srityje Lietuvos mokslo premija apdovanoti Kauno technologijos universiteto mokslininkai prof. Rymantas Jonas Kažys ir prof. Liudas Mažeika kuria ultragarsines matavimo, stebėsenos ir diagnostikos technologijas. Jos leidžia nustatyti defektus įrenginiuose, kurie veikia esant aukštai temperatūrai, dideliam slėgiui, intensyviai radioaktyvumui ir kitoms ekstremalioms sąlygoms, ir taip padeda išvengti didelių nelaimių atominėse elektrinėse reaktoriuose, dujotiekiuose, aviacijos bei kosmoso technikoje ir kt.

Lietuvos mokslo premijos skiriamos kasmet už Lietuvai reikšmingus fundamentinius ir taikomuosius mokslinių tyrimų ir taikomosios mokslinės veiklos (eksperimentinės plėtos) darbus. Lietuvos mokslo premijos laureatai ir jų darbai pristatomi visuomenei įgyvendinant projektą „Nacionalinės mokslo populiarinimo sistemos plėtra ir įgyvendinimas“, kuris finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

